

SAMOBORSKI LIST

Glasiloo za promicanje lokalnih interesa.

God. V.

Broj 45.

„Samoborski list“ izlazi svake nedjelje u 8 sati ujutro.
PRETPLATA na četvrt godišna iznosi za domaće pretplat-
nike K 170, za vanjske s poštarinom K 2, za inozemstvo
K 225. Na god i na cijelu godinu razmjerno više.
Pojedini broj stoji 16 filira.
Uprava i uredništvo nastaju se na trgu Leop. Salv. br. 20.

U Samoboru
6. studenoga 1910.

OGLASE prima uprava, a plaća se za poštini redak u re-
dakcionom dijelu 20 fil. u oglasnom 10 fil. Za oglas, koji
se više puta vraćuje, daje se znatan popust.
Novci se šalju upravi, a rukopisi uredništva „Samob. lista“.
Neplaćena se pisma ne primaju. Rukopisi se ne vraćaju.

Gajeva ulica.

Kanalizacija Gajeve ulice, to je već stara pjesma i davna jadikovka građana iz pomenute ulice. Ali nije to zahtjev samo najbližih interesenata, da se ta ulica kanalizuje i poznata jama uredi, već je to vruća želja svega našeg građanstva. Samobor je ljetovište i lječilište, njegov glas se širi i napreduje, pa svake godine sve više stranaca dolazi u nj tražeći mira, oporavka i ozdravljenja. Može li se u takom mjestu trpjeti, da ovi strani ljudi nalazeći svuda u Samoboru na čistoću i urednost, najednom moraju biti neugodno iznenadjeni u Gajevoj ulici nepodnošljivim smrdžom iz jedne otvorene grabe? Pa kad i ne bi Samobor imao sve značajke jednog od naših najljepših gradića i ljetovinskih mjesta, graba u Gajevoj ulici već bi morala biti davno uređena. To traže javno-zdravstveni obziri, to zahtijevaju estetski razlozi, to je opravdani zahtjev općinara Gajeve ulice, koji nose općinske terete i daju kao i drugi građani.

Već je i to opaženo, da se svaka epidemska dječija bolest najprije pojavi u toj ulici, i da ondje nalazi najplodnije tlo za svoje širenje. Otvorene grabe i kaljuže okužuju uzduh, šire smrdž, pa te pogoduje raznim rasopu priljepljivim bolestima. Već i to mora da uputi one, do kojih stoji uređivanje Gajeve ulice, da takovome bez odvikla pristupe, jer stvar ne trpi odgađanja.

Ovo pitanje je pretresano već nebrojeno puta u malim trgovalskim sjednicama, raspravljano je o njemu u našem listu, stvarani su zaključci, pozvani interesenti na doprinosobnu raspravu, raspisana jeftinba ali od pobog teoriziranja nije se došlo do prijed. Graba u Gajevoj ulici stoji još nepomično otvorena i jamački prisoi svim zdravstveno-odnosivnim preptatima. Jedanput nije stručnjak izradio plana, drugi put valja čekati do opće kanalizacije i do vodeva, onda se stvar predaje u ruke drugog stručnjaka, koji zasnovani opet treba vremenom doći je prouči list. Na ohrivljajemo nekoga, ali ovdje vidit, da se pitanje ne može napustiti i da ovako niti može niti smije diti ostati.

To uvidja i naše zastupstvo, pa je isto i razumljiv njegov zaključak u posljednjoj sjednici, da se ta neuređena graba ima malim privremeno urediti, ako se već ne može niti stalno stvoriti. Držimo da nema — a i ne smije da bude sprječeno — da se u što kraćem vremenu pristupi k ovakom radu.

Citavo naše zastupstvo dalo je na očitostan način izražaja, kako se ovo pitanje više ne smije niti čekati odgađati i

priznalo time njegovu pretnost i neodgovodivost. Zaključak je u tom smislu i stvoren, i mi se nadamo, da će naše trg. poglavarstvo poduzeti sada sve nužne korake, da se ovaj zaključak provede u najskorije vrijeme.

Samo tako može nestati glasanih i skroz opravdanih tužba našeg građanstva, koje su danas danomice na dnevnom redu u pogledu neuredjenosti Gajeve ulice.

Sastav opć. proračunâ za samoborski kotar.

U svrhu sastavka općinskih proračuna određene su sjednice općinskih zastupstva i to za općinu:

1. Samobor u četvrtak, 17. studenoga u 3 sata poslije podne.
2. Podvrh za subotu dne 12. studenoga u 9 sati prije podne.
3. Sv. Nedjelja za ponedjeljak, 14. studenoga u 10 sati prije podne.
4. Sv. Martin u utorak, 15. studenoga u 9 sati ujutro.
5. Stupnik, u petak 11. studenoga u 12. sati o podne.

Budući da se je ove godine uslijed raznih službenih zapreka zakasnilo za sastav opć. proračuna prema prijašnjim godinama, i budući da u smislu postojećih propisa imaju opć. proračuni biti pretresani do polovine studenoga, upozorila je kotarska oblast sva općinska poglavarstva, da k sastavku proračuna svim marom i odmah pristupe pozvajući k sastavu i neke odbornike.

Proračunskoj sjednici treba da prisustvuju barem dvije trećine općinskih odbornika, pa će biti odbornici pozvani pod prijetnjom sank. posljedica, da sjednicama prisustvuju. Odbornik, koji bi u vanjskim općinama bez valjane isprave izostao i time raspravu osujetio, morat će nositi pune troškove obilnog nastanika, koji će biti određeni, da prisustvuje dotičnoj proračunskoj sjednici.

Izborna statistika.

Već smo u posljednjem broju iznijeli konačni rezultat izbora, te naveli koliko je izbornika glasalo u čitavom izbornom kotaru, te koliko za pojedine kandidata, postojali se tako pravom, koje im nikad nije.

On će zanimljivo stati, koliko je izbornika uspjelo glasalo iz pojedinih općina, a koliko nije, te koliko čine postotak onih, koji su pristupili k izboru predavši svoj glas bilo za kojeg kandidata.

1. Općina Samobor. Od 347 izbornika te općine glasalo je 130 izbornika ili 37,5 posto od sviju izbornika naše općine. — Nije glasovalo 117 izbornika.

2. Općina Podvrh. Ova općina broji 472 izbornika Glasalo ih je 276 ili 58,3 posto Nije se poslužilo izbornim pravom 196.

3. Općina Sv. Nedjelja. Od 295 izbornika pristupilo je na biralište 249 ili 84 posto. — Nije glasalo 46 izbornika.

4. Općina Sv. Martin broji 371 izbornika, od kojih je predalo glas 256 ili 68 posto. Nije glasalo 115 izbornika.

5. Općina Stupnik. U stupničkoj općini uživa pravo glasa 389 izbornika, od kojih je glasovalo 235 ili 60 posto. — 154 izbornika nije došlo glasovati.

6. Općina Brdovec. Od 759 izbornika te općine pristupilo je na biralište njih 442 ili 58 posto sviju izbornika. — Nije se poslužilo izbornim pravom 317 izbornika.

7. Općina Stenjevec imade 463 izbornika. Od njih je glasalo 239 izbornika ili 51,6 posto od sviju izbornika ove općine. — Nije glasalo 224 izbornika.

8. Općina Šestine. 191 izbornik. Glasalo ih je 118 ili 61,7 posto. Izostala su 73 izbornika.

U svemu je glasalo od 3187 izbornika njih 1945, što čini 61 posto sviju izbornika u samoborskom 32 izbornom kotaru.

Na drugom mjestu donosimo iskaz o broju glasova, koje su dobili pojedini kandidati.

Domaće vijesti.

Svi Sveti. Veliko mnoštvo svijeta što domaće, što iz izkrajnih sela, što spadaju u župu, pohodilo je na dan Sviju Sveti groblje, koje je bilo ukrašeno cvijećem i pivalo uveče u moru svijetla. Hrv. pjev. društvo „Jeka“ po običaju prijašnjih godina, otpjevalo je u 4 sata poslije podne pred glavnim križem: „Čaj nas gospodine“ i „U dubini“, a na grobu svog neprekidnog osnivača Josipa Vanjeka pjesmu: „Salvaj“ i Odm toga je na njegov grob kao i na grob velikog hrvatskog glasbenika Ferde Livadića položilo vijenac, a na povratku pohodilo grob Vraçove Ljubice, kojeg je dalo rasvijetiti.

Pregledanje ljekarnice. Prilivče nevjerojatno priplo je u Samobor tajnik zem. višeg Dr. Reichwela sa sveuč. profesorom Dr. Demcem, te su pregledali ovdašnju ljekarnicu pronalazeći je u najboljem redu. — Odm toga je višim tajnik u pratnji broj ljekarnika pregledao prostorje škole, uzte kao i ostale ustanove koje spadaju pod nadzor zdravstvenog odjela zem. višeg.

Knjige „Matice Hrvatske“ za god. 1910. dostupavaju se te će se ovaj mjesec još diti poltom svakome posetno, stoga imade svaki član kod povjerenika „Matice Hrvatske“ za kotar Samobor g. dra. Boličara Krnica uplatiti za knjige 6 K, i sa poštarinom 70 filira. — Knjige će se samo za onoga naručiti, koji ih unapred nudi.

Vrijeme. Posljednji tjedan prati nas neugodno vrijeme. Kiše uobilju a nebo redovno zastrto oblačinama. Uveče znade uz kišu i grmiti, dok je u četvrtak ujutro osvarena samoborska gora u snježnom ruhu. Temperatura se neprestano mijenja, te su diferencije topline i u jednom danu veoma velike.

Vatrogasno društvo u Bregani održalo je prošavše nedjelje svoju glavnu vježbu. Ovo mlado i radino društvo pokazalo je i tom prilikom, da korača stazom napretka, i da zavredjuje svaku otporu ta mošnjih žitelja.

Procvale sremze. Na cintoru pred župnom crkvom procvale su ovih dana dvije sremze sa bezbrojem cvjetova, koji će se održati, ne bude li jačeg mraza.

Kompareova školska zaklada. Umoljeni smo, da uvrstimo:

Do 15. studenoga moram glavnicu od moje lutrijske školske zaklade trg. poglavarstvu uručiti. Tom prilikom bih rado, da se prijeporne točke glede neupotrebljenih kamata točno u općinskim dnevnicima i glavnim knjigama pregledaju i istraže. Po kojim ravatelj Vanjek je meni naime na moj višekratni upit glede tih kamata svaki put odgovorio, da nije od istih još novčića primio, a niti knjiga za djecu. Neka se stoga pregledaju opć. knjige od g. 1874. do 1895. Od potonje godine ide stvar u redu naprovo. Na moju molbu prije dvije godine na naše sl. poglavarstvo radi pregledanja knjiga u pogledu kamata iz lutrijske zaklade nijesam dobio od slavnoistog nikakove odluke, pa stoga molim ponovo ovim putem za poženje moje molbe. Sa odličnim štovanjem:
U Samoboru 20. listopada 1910.

Josip Kompare.

Na sveučilište u Parizu upisao se ovih dana odlični djak filozof IV. tečaja Mijo Lacković, rodnom iz Sv. Nedjelje kraj Samobora. On će u Parizu dovršiti svoje sveučilišne nauke.

Iz općine Sv. Nedjelja. Kako doznajemo imao bi u Sv. Nedjelju doći za bilježnika g. Mirko Škuljec u Novim Čičama, a na njegovo mjesto za bilježnika g. Vujnović. Zamjenu mjesta prihvatilo je opć. zastupstvo.

Tragično samoubojstvo mladića. Na dan Sviju Sveti pošao je železnički stražar na Rijeci, da pregleda prugu na Školjiću pred ulazom u tunel. Na svoj užas odjedamput razabere na jednoj tračnici iznakaženo truplo zapušteno odjevna čovjeka. Glava mu je bila sva zgnječena i zalivena krvlju, grudi podrobijene, a desna ruka u ramenu otrgnuta. Viak je morao prijeći preko njega, a da mašinsti nije toga ni primjetio. Dozvano redarstvo nije moglo odmah ustanoviti identičnost nesretniku, a kasnije se utvrdilo, da je to Gustav pl. Horvat, mladić od 20 godina, rodnom iz Sv. Nedjelje kraj Samobora. Po pismu, što je kod njega pronađeno, razabire se, da nije slučajno nastradao, nego da je tvrdo odlučio počinuti samoubojstvo. Iz ove pisane posljednje ispovijesti vidi se, da su ga u smrt natjerale očajne porodične prilike. Majka mu je umrla, te su ove godine bili prvi svi Sveti, koje je dočekao bez mile i ljubice matere. U pismu pozivlje i mladjega brata za sobom. Neka ga poslušne, pa će biti riješen svega zla. „Kad se izgubi majka izgubi se sve, što je na svijetu“. I zaključuje pismo: „Upravo mi je žao, što tako mlad moram ostaviti svijet i moje kravice.“

Jadni mladić boravio je na Rijeci preko godinu dana. Stanovao je kod nekog Koste Tucakovića, koji je s njime zajedno radio na Detti. Taj njegov drug ispričao je, da nije na pok. Horvatu opazio nikakve duševne poremećenosti; samo je vidio, da je znao uvijek plakati, kad je od kuće dobio pismo. On je bio pošten, radišan, miran i tankočutan mladić. Na Sve Svete radio je kao obično čitav dan, a uveče došao prokrisnut od kiše kući. Preobukao je kaput i otišao na večeru u krčmu. Tucaković ga je očekivao, da će se vratiti kući, ali Horvata

više ne bijaše. Počinio je samoubojstvo bacivši se pod jureći vlak. Drug mu je za tragičnu smrt doznao tek drugi dan iz „R. Novog Lista“.

Teško breme samostalnog života, kojega je morao snositi, porodične prilike, a najviše nježno i vruće čuvstvo ljubavi prema umrloj majci natjeralo je nesretnog i jadnog mladića u preranu smrt.

Ostala bez sredstava. Jula udova Ribarić, 38 god. stara, rodjena u Trojeglavi, kotaru daruvarskom, mati četvero malodobne djece došla je pred neko vrijeme zajedno sa svojim prilježnikom Andrijom Krčeg u području općine Podvrh, gdje je potonji u šumi „Lovnik“ vlasništvo Deutsch i sin iz Zagreba, bio zaposlen kao šumski radnik. Sve do pred tri dana hranio je Krčeg iz svoje zarade Juliju Ribarić i djecu, onda ga je najednom netragom nestalo. Žena je došla pred općinsko poglavarstvo u Podvrhu i zamolila, da je se obveznom putnicom otpremi u njenu nadležnu općinu, jer je ostala bez svih životnih sredstava. Molbi joj je udovoljeno, te joj je predumljeno na račun njene zavičajne općine 10 K, da može putem kupiti hrane za sebe i djecu, od koje je najmladjemu istom 3 mjeseca.

Hoće da bude silom stražar. Još pred koje vrijeme bilo je teško dobiti stražara u Samoboru, jer ih je malo čitjelo stalnu volju za ovo zvanje. Velik broj je i neko vrijeme proboravio u novoj službi, ali se je brzo zasitio, pa potražio drugu zaslužbu. Kandidat za stražara, neki Križetić, ima sasna drugo mnijenje o stražarskom zvanju, negoli oni, što su tako brzo ostavljali tu službu ili su se uopće nekali primiti. Taj Križetić nije doduše samoborski zavičajnik, ali po njegovom uvjeravanju, čuti neodoljivu težnju, da bude organom javne sigurnosti i to baš u Samoboru. Došao se i glavom predstaviti trg. načelniku, a da bude „za uspjeh sigurniji“, dodao je usmenoj molbi i jednu po svome shvaćanju sasna nevinu ponudu: „Ak postanem samoborski stražar dal im bum, gospon načelnik, 30 K nagrade. A morda bi im kasnije i još nešto dal“.

Razumije se, da je taj gorljivi kandidat za stražarsko mjesto otpremijen doličnim načinom i upućen, kako aspiranti za mjesto sigurnosnih organa, treba da imaju druge pojmove o načinu namještenja za stražara, negoli je on to već kod svog prvog nastupa dokazao. Križetić je otišao iz Samobora neobavljena posla, ali veli, da ne će tako dugo mirovati, dok negdje ipak ne postane stražarom.

Kakve si to miše zamišlja opć. poljar. Kako je poznato, izdala je zem. vlada naredbu o trovanju poljskih miševa, gdje se za to ukaže potreba. Trg. načelnik provadajući ovu naredbu, pozvao je pismenim nalogom općinske poljare, da ga izvijeste ima li u njihovom poljarskom području oveci broj poljskih miševa, da mogne prosuditi, moraju li se preduzeti propisane mjere protiv njihova umnožanja.

Taj je nalog glasio u cjelosti ovako: Imadete odmah izvjestiti da li su se poljski miševi umnožali u takovoj mjeri, da počinjaju znaatne štete na poljskim plodinama.

Jedan od naših poljara prvi je podnio službeni izvještaj načelniku jer on nije trebao posebice voditi izvide, da odgovori na određeni upit. Učinio je to dakako osobno i usmeno, što je svakako lakše, nego da se i on kao opć. poljar dađe u službu sv. Birokracijiša. Načelnikov poziv shvatio je poljar na svoj osehujan način. Nije mu napokon ni zamjeriti, jer on nema prakse sa službenim dopisima i odredbama kao drugi službenici, koji znađu, da se stanovita naredba imade doslovno shvatiti, onako kako to stoji crno na bijelom. A kako je naš poljar razumio sadržinu poziva trg. općine, najbolje će vidjeti naši čitači iz službenoga dijaloga, što se je razvio u načelnickoj sobi, kad je došao referirati poljar o poljskim miševima.

— Gospon načelnik, došel sam javiti, da ima kod nas poljskih miševa, koji kvar prave po polju.

— A je li ih mnogo?

— A se im ja uvijek dodjem javiti, kad kojega zadrvešćim.

— Ja mislim zbilja prave miševe.

— Znam znam, g. načelnik, kaj su oni pod tim mislili; onakve ptičice koje prave kvar . . .

Na koncu je ipak stvar razjašnjena, pošto je načelnik teškom mukom uvjerio poljara, da se onaj upit tiče uistinu pravih, pravcati miševa, što nose četiri noge dugi rep itd. — Poljar naime nije mogao shvaćati, da se njega pita za prave miševe, dok on ima, u svojoj službi posla samo sa takovima, što stoje na dvije noge i oštećuju poljsko dobro. A što je načelnik take štetočince nazvao „miševima“, to je samo zgočan izraz; da se ne bi odala službena tajna, za koju mora znati samo on, poljar — i gospon načelnik . . .

Drzovit tat Seljačka djevojka Anka Pač iz Javoreka, općine Podvrh, sada služavka kod Hamilkara pi. Praunspbergera u Samoboru, vraćala se neki dan od svoje kuće u Samobor. U Breganskom selu susreo je seljak Dane Klisurić iz Kravljaka, općine Kalje, koji ju iz čistog mira napao, te joj oteo sa ledja zimski vuneni rubac. Klisurić je prijavljen radi krađe kr. kotarskomu sudu.

Našao svog konja. Još u srpnju o. g. nestalo je seljaku Tomi Krukriku iz Donje Jelenke, općine Popovača jednog konja. Svi izvidi, da se pronađe tat ili ukradeni konj, ostali su bezuspješni, pa je Krukrik već obračunao s tim konjem držeći da ga više ne će naći. No slučaj je drugčije odlučio. Tomo Krukrik, koji je svog drugog konja prodao u Samobor, došao je ovih dana u naše mjesto, da od kupca utjera zaostalu tražbinu. Tu najednom opazi neka seljačka kola o koja je bio upregnut njegov — ukradeni konj! Prepoznavši svoga konja, prijavljuje Krukrik stvar oružništvu, koje je odmah povelio izvide. Taj konj nalazio se kod Lovre Krajačića u Orešju. Krajačić je došao do ovog ukradenog konja kroz nekog ciganina. Cigan, koji je navodno iz Prelića općine Odra, ponudio je Krajačiću „svoga“ konja za njegovog. Zamjena je sklopjena, i tako je Krajačić dobio konja, koji je krađom dospio do ciganskih ruku, a vlasnik mu je već poznati Krukrik.

Oružnici su oduzeli konja Krajačiću i predali ga općini, da se za nj pobrine, a čitav slučaj prijavljuje kotarskomu sudu, koji sada vodi daljnju istragu u ovom predmetu.

Grom zapalio štagalj. 30. prošlog mjeseca za oluje i nevremena, koje je vladalo nad Samoborom i okolinom, udario je oko pol 9 sati uveče grom u štagalj seljaka Janka Jelenčića u Orešju kbr 24., a općine Sv. Nedjelja. Štagalj je bio sijenom pokriven, pa je vatra našla dovoljno hrane, to više, što se i u samom štaglju nalazila dosta znatna količina sijena. Štagalj je izgorio do temelja zajedno sa sijenom, pak gospodarskim orudjem, koje se nalazilo u štaglju. Štete ima 3542 K, a osigurano nije bilo ništa.

U Samobor nije nitko došao prijaviti vatre, pa nije naravno ni vatrogasno društvo uzbudjeno. Tomu prigovaraju, kako čujemo, neki seljaci iz one okoline, dakako bez svakog osnovanog razloga. Ovom prilikom podsjećamo opet sv. nedjeljske općinare, ne bi li oni ipak jednom pregnuli oko osnutka vlastitog vatrogasnog društva. Vatre, što se zbijaju na njihovu teritoriju, dovoljan su razlog za to, pa se samo čudimo, da se oni nikako ne će prihvatiti te zadaće. Straljku imadu, ali to nije dosta; treba i spretnih ruku, što će ravnati gasilom. Što bi koju nedjelju posljedepodne žrtvovali pojedinci vježbi, tim bi učinili samo plemenito djelo, namijenjeno dobrobiti onih, koji u času teške nesreće traže pomoći u bližnjega. Skoro zaboravismo reći, da imade Sv. Nedjelja i pravila potvrđena za vatrogasno društvo; dakle društvo već i postoji na papiru i vodi se u statistici društvenoj. Treba sad samo malo dobre volje i poštenosti u općinaru, da se faktično osovi na noge i stupi u život.

Utopila se žena. U ponedjeljak oko 7 sati ujutro išla je preko potoka Veliki Dol Taža Močan, seljakinja u Molvicama. Ona je išla preko hrvi, da donese vode iz zdenca koji se nalazi onkraj potoka. Njezinom mužu Tomi bilo je sumnjivo, da mu se žena dugo ne vraća kući, pa je pošao, da pogleda gdje je. Na svoje presrećnije opazi on, kako neka žena leži u potoku, a kad je došao bliže, mogao je raspoznati samo svoju ženu Tažu. On je odmah udario u zapomanje, na koje pridje k potoku susjed Joža Fabijančić, uz pomoć kojega izvukao je Močan mrtvu ženu, te su je obujica odnijeli u kuću. Taža je kad su je našli, ležala natraške u potoku. Ona je bolovala na padavici, pa nema sumnje, da je nesretnica morala dobiti napadaj u času kad je prolazila kroz brv, i tako našla smrt u potoku.

PROSVJETA.

Za „Maticu Slovensku“. Od predsjednika „Matice Slovenske“ dr. Hešića primili smo ove retke:

Dragim Samoborcima! Veoma rado obnavljam misli na lipepe dane, što sam ih preživio ljetos u Samoboru. U veselim društvima i u ozbiljnim trenucima isticali smo, kako ovo naše poznanstvo ne smije biti prolazno niti neplodno za ideju naše zajednice.

A neplodno će biti, dok ostanemo kod riječi te ih ne pretvaramo u čine.

Mnogi obećali mi činiti da će pristupiti k „Matici Slovenskoj“ (povjerenik g. dr. Božidar Krnic, članarina 3 K).

Medjutim mi ni dosada g. povjerenik nije mogao poslati članarine, budući da je nije primio.

Dr. Fr. Hešić, predsjednik „M. S.“

Na umirenje prijatelja g. dr. Hešića možemo mu javiti da g. dr. Krnic sakuplja članove, pa se već neki broj Samoboraca i javio za takove. — Ur.

„MI“. Pod ovim jamačno najkraćim napisom, što ga ima u našoj literaturi, izdao je marni klub, hrv. književnika u Osijeku svoj prvi godišnjak. U njemu je zastupano preko 30 suradnika, hrv. književnika, što beletrističkim što naučnim prinosima. Čitava sadržina ove knjige ugodno se doimlje ima tu krasnih književnih priloga vrijednih, da se naša kritika potanko s njima zabavi. Klubu svakako valja čestitati na njegovom nesporivom uspjehu, pa mu priznati, da je bjelodano zasvjedočio, kako svoje ideje umije smjelo provoditi u život. Knjige se i svojom vanjsinom reprezentira otmjeno, obilna je umjetničkim priložima, vinjetama, fotografijama pisaca itd.

Od Samoboraca zastupani su u godišnjaku „MI“ prof. Celestina sa bilješkama o muzeju grada Osijeka, te Bogumil Tonč, od kojeg su štampane dvije pjesme. Od potonjeg autora nalazi se u knjizi i fotografija te njegov autogram. — Cijena je sjajno opremljenom izdanju 5 K. Preporučujemo ga našim imućnijim građanima.

Josip Milaković: „**Pod timorom**“. Pjesme. Cijena 1 K. — Svoje najnovije pjesme opet je skupio naš neumorni i daroviti pjesnik Josip Milaković u jednu knjigu, kojom je obogaćena pjesnička naša literatura. Knjigu je pjesnik podijelio na četiri poglavlja: „Moje ognjiste“, „Na rodjenoj građi“, „Ostari“ i „Silke“. — Pjesme su pune nježnosti i mekoće kakvom se odlikuje naš Milaković; pravo pjesničko osjećanje živo se očituje na svakoj stranici. Uz bogatu ideju sadržinu, pjesme su i formom usona, pa se čitaju s nasladom i užtkom i ostavljaju jak dojam. — Preporučujemo najtoplije ove pjesme: našeg zemljaka i samoborskog sina našem građanstvu.

Bjesnoća.

Pisao Fr. Gabrovič iz. kot. veterinar.

(Nastavak)

Liječenje bjesnoće po Njemčiču.

Na glavnoj cesti, što vodi iz Križevca preko Komiza, leži blizu Gornje Rijake malo

Broj glasova po općinama palih na pojedine kandidata.

	Dr. Horvat	Dr. Pavelić	M. Klešćić*)	J. Ljubić
Samobor	62	53	15	—
Podvrh	123	134	19	—
Sv. Nedjelja	114	128	5	2
Sv. Martin	47	185	8	16
Štupnik	50	39	—	146
Sestine	4	114	—	—
Stenjevec	58	181	—	—
Brđovec	55	343	44	—
Ukupno	513	1177	91	164

*) Odustao za vrijeme izbora.

seoce Vukovec. U tom selu u običnim seoskim kućama stanuju nadaleko poznati Njemčiči. Kao što svojom kućom, tako i nošnjom ne razlikuju se ti ljudi od ostalih siromašnih tamošnjih seljaka. S liječenjem bjesnoće dosada se njesu obogatili. Medjutim i nagrada što je traže nije velika. Njemčiči su ponosni na svoje znanje tajnog tobože liječenja, oni su pače i milosrdni, te ne teže za obogaćenjem. Pa ipak, dolikovalo bi, da im se njihovi pacijenti bolje odužuju, kako bi svaki izvedljivi putnik lagije našao i mirnijim okom promatrao taj naš „moderni zavod“ za liječenje bjesnoće.

I ja sam se zanimao za Njemčiče, pa odoh prije tri godine u Vukovec, da čujem njihovo mnijenje i dokaze o uspjehu liječenja. Dva su brata, koji se ponajviše bave liječenjem. Povijesti zato izvođe oni čak od Marije Terezije. U novije vrijeme imaju dozvolu od vlade. Sredstva kojim liječe, drže tajnom, a o uspjehu govore najvećim osvjedočenjem. Radi zavisti njihovih najbližih, a zanimanjem drugih ljudi, nije njihov lijek danas nikakova tajna, nije nepoznat, nego se sigurno znade, za taj čudotvorni i čarobni lijek. Isto tako njesu ova dvojica braće jedini koji znadu liječiti, već imaju konkurenciju medju mladim rodjacima, koji također hoće liječiti i štogod zaslužiti. Uostalom nije bilo niti tako teško otkriti to njihovo sredstvo, pošto su s istim lijekom i drugdje u narodima mnogi liječili, pače je poznato iz povijesti liječništva, da je jedan liječnik tamo u 17. stoljeću liječio bjesnoću s praškom od španjolskih kukaca (babak, Syta vesicatoria kantaride), uslijed čega se u mokrači pojavila ustaljena krv u dugotrajnim oblicima, što su u ono vrijeme držali za zametke psa, koji bi inače u tijelu ostali te bjesnoću kod čovjeka prouzročili.

Da i naši Njemčiči s praškom od babaka liječe ugrižene ljude, a i životinje, više je negoli dokazano ja sam imao prilike više puta s Njemčičima razgovarati, a došli su k meni i njihovi seljani, pa sam gotovo osvjedočen, da je to jedini njihov lijek. Ujedno je uspjeo dru. Repi, općinskom liječniku u Sv. Petru Orehovcu poslati nešto od tog praška na analizu u Prag, gdje su sigurno ustanovili, da je to prašak od poznatih španjolskih kukaca. Osim toga svi znakovi, koje pokazuje čovjek iza ovog sredstva, odgovaraju djelovanju ovih kukaca. Danas je naše sasna proučeno ovo sredstvo budući da se upotrebljava proti nekim bolestima. Kantaridni prašak spada medju otrovne stvari, a osobito djeluje jako na bubrege.

Važno je pitanje, da li Njemčič može bjesnoću izliječiti? Sam Njemčič je dakako o tom osvjedočen. On ima od vlade dozvolu bit će da su i mnogi drugi osvjedočeni. I doista — malena cijeli narod u to vjeruje! Medju liječnicima obično se Njemčiču ne vjeruje. God. 1905. na veterinarskom kongresu u Pešti hotio je jedan od liječnika iz Hrvatske govoriti proti tome, da se takovomu čovjeku dozvoli liječiti ljude. Poznato je namre, da imade slučajeva, gdje su ljudi umrli uslijed Njemčičevog liječenja na upali bubrege. O jednom takovom žalosnom slučaju pripovijedao mi je jedan liječnik iz Križevca, imade dakle opravdanog razloga, da se jednom taj način liječenja ispita. Ovo bi bila važna učinili vlada odmah, čim se samo jedan smrtni slučaj pojavi uslijed Njemčičevog liječenja! Treba dokazati, da li

taj lijek vrijedi ili ne vrijedi. Na temelju dosadanjeg iskustva ne može se uzeti dokazanim, da bi Njemčič s uspjehom liječio. Da je to tako, jasno je svakomu, koji pozna bjesnoću. Njemčič liječi svakoga, koji kaže, da ga je bijesno pseto ugrizlo. On dapače liječi i one, koji su stupili na mjesto kuda je prošao tobože bijesan pas.

Vidi se, da u velikoj većini slučajeva nije dokazano, da li je dotični pas uistinu bio bijesan. Nadalje ne mora svaki čovjek oboljeti, pa makar ga i uistinu bolesno pseto ugrize.

Kad sam ja u razgovoru s Njemčičem ustvrdio, da mi on ne može pružiti za uspjeh sigurne dokaze, bio se silno razžestio i uvrijedio. Uzdignutim glasom počeo nabrajati svu situ slučajeva. Kao najsigurniji dokaz spomenuo mi po prilici ovaj: U nekom mjestu ugrizao bijesan pas četiri čovjeka. Dvojica odoše na zaštitno cijepljenje u Peštu, a druga dvojica dođoše k njemu. Ona dvojica iz Pešte umriješe na bjesnoći, dok ono dvoje što je on liječio, ostaroše na životu. Ovim me tobožnim dokazom htio potpuno uvjeriti o uspjehu liječenja. Medjutim i to nije nikakov dokaz, pošto pogibelj okuženja ovisi o mjestu, gdje se rana nalazi, zatim o veličini rane, nadalje kako već spomenuh, nije ni svaki čovjek za otrov jednako osjetljiv. Tumačeći Njemčiču u tom smislu opširnije narav bjesnoće, uvidio sam, da je on počeo mnogo stvarnije suditi, što se tiče dokaza. Iz gornjeg razmatranja je dakle jasno, da ne možemo sigurno znati, može li Njemčič bjesnoću izliječiti — dosada barem nije dokazano. Za Njemčiča je dakako od važnosti, da ima dozvolu i on liječi dalje.

(Nastavit će se.)

Odgovorni urednik: dr. Mišo Jurašević.

Registarstvo slob. i kr. prv. trgovišta Samobor. Br. 3537.—1910.

Predmet: Registra tečvarnice III. razreda izloženje.

OGLAS.

Obrođeni registar, tečvarnice III. razreda te od iste otpadajućeg općeg dohodarinskog prizera za god. 1910. izlaže se kroz 8 dana i to počevši od sutra dne 6. studenoga do uključivo 13. studenoga tg. svatome na javni eвід.

Uvid u registar, kao i eventualni prigovori proti odmjernom prizera mogu se staviti u gorajem roku te za vrijeme uredovnih sati u blagajničkom uredu trgovišnoga poglavarstva.

U Samoboru 5. studenoga 1910.

Načelnik: Bilježnik II.: Čop. Vuković.

Registarstvo slob. i kr. prv. trg. Samobor. Br. 3560. ad III. 1910.

Predmet: Registar poreza društava, obvezanih na javno polaganje računa, — izložen.

OGLAS.

Obrođeni registar poreza društava obvezanih na javno polaganje računa, te od istog otpadajućeg općeg dohodarinskog prizera za god. 1910. — izlaže se na vrijeme od 8 dana i to počevši od sutra dne 6. studenoga do uključivo 13. studenoga tg. svatome na javni eвід.

Uvid u registar, kao i eventualni prigovori proti odmjernom prizera mogu se staviti u gorajem roku te za vrijeme uredovnih sati u blagajničkom uredu trg. poglavarstva.

U Samoboru, dne 5. studenoga 1910.

Načelnik: Bilježnik II.: Čop. Vuković.

**Prvi Samoborski
umjetni mlin na čigre s valcima
i tvornica ječmenove kaše.**

Izrađuje najfinije pšenično brašno i ječmenovu kašu uz najjeftinije cijene, te se preporučuje cijenjenom općinstvu Samobora i okoline.

Andro Nagode, Samobor.

**Rendez-vous Samoboraca u
Zagrebu.**

Svratište k „Lovackom rogu.“

Novo i krasno uređjene sobe s električnom rasvjetom. Elegantna restauracija. Izvrsna kuhinja, dobro vino i pivo, brza i točna posluga. Cijene umjerene.

M. Pilaž, svratištar.

Prodaje se

dobrovoljno kuća Gračec broj 4
Poblize kod Franje Vrbničkaka.

Opće poznata
**Osojčka
MARIJINA
MAST**

radi se uspješno protiv pjege,
osušuje na ulčevanje lica, na
njega ruže itd.

Cijene jesu:
1 veći lončić K 1.-
1 mali lončić K 0.70

Šalje se posudom i to
najmanje 2 veća ili 3 mala lončića.

Ljekarna Najbolje pomoći.
Ivana Govorboviča,
OSOJEK L, Slavonija.
U Samoboru se dobiva u ljekar-
nici **M. KLEŠČIĆA.**

KOLEDARI za g. 1911.

Novi i stari Šohtar-koledar.
Šareni svjetski koledar.
Hrvatski vojnički koledar i dr.

dobivaju se u Samoboru u
Samoborskoj tiskari i papirnici **S. Šek-a**
(Glavni trg.)

E. Presečki, Samobor

javlja ovime slavnom p. n. općinstvu, tr-
govcem i svim konsumentom cementa, da
je preuzeo prodaju prokušanog i najboljeg
portland cementa

iz tvornice „Croatia“ u Zagrebu. Cijena je
portland cementu u mom skladištu:

100 kg. po K. 4.-
50 kg. po K. 2.-

Vreće zaračunavam po 50 fl., za koje kod
povrate u dobrom i neoštećenom stanju u
roku od 8 dana zaračunati iznos vraćam.
Kod narudžbe od 1000 kg. dalje dajem
još daljni popust i to prema utanačbi.

Preporučujući se, za što obilnije naru-
džbe, blizežim

velečtovanjem

E. Presečki.

Razglednice samoborske te
razne druge, kao
umjetničke, razni vidici, ruže, ljubovne, č.-
stike, djeca itd. -- dobiju se najjeftinije u
papirnici **S. Šeka, Trg Leop. Salvatora.**

Kupite
za
Kašelj
promuklost, sluzavost,
katar i kašalj hripavac
KAISER-OVE
prane karamele
sa tri američke
5900 svjedodžbi od liječnika
i privatn. potvrđuju
sigurni uspjeh.
Omot 20 i 40 fl., svežanj 60 fl.
Dobiva se kod
MIRKA KLEŠČIĆA
Ljekarnika u Samoboru.

Chinoferrin okrepljujuće sredstvo za slabe
i nemoćne, te bolesne na žel-
udcu. Boca od pol litre K 2.40.

Dr. Milana Biščana probavni prašak
za želudac. Cijena kutiji 1 K.

Samoborska vinovica

za jačanje mišica i odstranjenja umornosti.
Kod trganja i protiv glavobolji. — Cijena
boci 1 K.

Balsam protiv kurjim očima

Sigurno sredstvo. Cijena boci 1 K.

Švedske kapl. Staro i prokušano sredstvo
proti bolesti želudca i pomanjkanju teka.
Bocice po 1 K i K 1.60.

Samoborske pilule za čišćenje.

Kutija K 1.20.

Prašak za zube sve vrsti. Najfinije kefice za
zube. Parfuma i sapuna samo najfinije vrste.

Razne medicinske specialitete i kirurškičke
sprave. Mineralne vode uvijek svježe punjene
dobivaju se u

Ijekarni Mirka Kleščića

u Samoboru.

Bez konkurencije!

Nigdje ni bolje ni jeftinije!

Svoj k svome!

Samoborci, poduprite samoborski obrt!

1 kg bijelog samoborskog kruha 18 nvč.

1 kg raženog samoborskog kruha 16 nvč.

Najraznovrsnije pecivo, fino, ukusno, priznato najbolje kvalitete
proizvodi i prodaje

I. hrvatska uzorna pekarnica u Samoboru

Eduarda Presečkoga.

Preporučujem p. n. općinstvu moje
skladište svakovrsnih

optičkih predmeta

kao n. pr. očala, cvrkera, prozračna, stakla za
očala i cvrkere svih brojeva. — Na skladištu držim šepne
i zidne uređbe, više vrsti šušlucica, te prod-
jem iste uz jednogodišnje jamstvo.

Popravci obavljaju se točno i brzo uz najumjerenije cijene.

IVAN SUDNIK, urar, Samobor.